

Vogelmonitoring Midden-IJsselmonde 2014

N. Godijn

Vogelmonitoring Midden-IJsselmonde 2014

Auteur: Niels Godijn
Plaats: Poortugaal
Datum: 31 januari 2015

Opdrachtgever: ARK Natuurontwikkeling
In samenwerking met: Vereniging Albrandswaards Landschap

Omslagfoto: IJsvogel (N. Godijn)

Wijze van citeren: Godijn N. 2015. Vogelmonitoring Midden-IJsselmonde 2014. ARK Natuurontwikkeling en Vereniging Albrandswaards Landschap, Poortugaal.

In opdracht van:

In samenwerking met:

Inhoud

	pagina
1. Inleiding	3
2. Gebiedsbeschrijving	4
2.1 – Buitenland	4
2.2 – Koedood	5
2.3 – Zuidpolder	5
3. Methode	6
4. Resultaten	7
Bijlagen	
Bijlage 1 – Vogelmonitoring Midden-IJsselmonde 2014	9

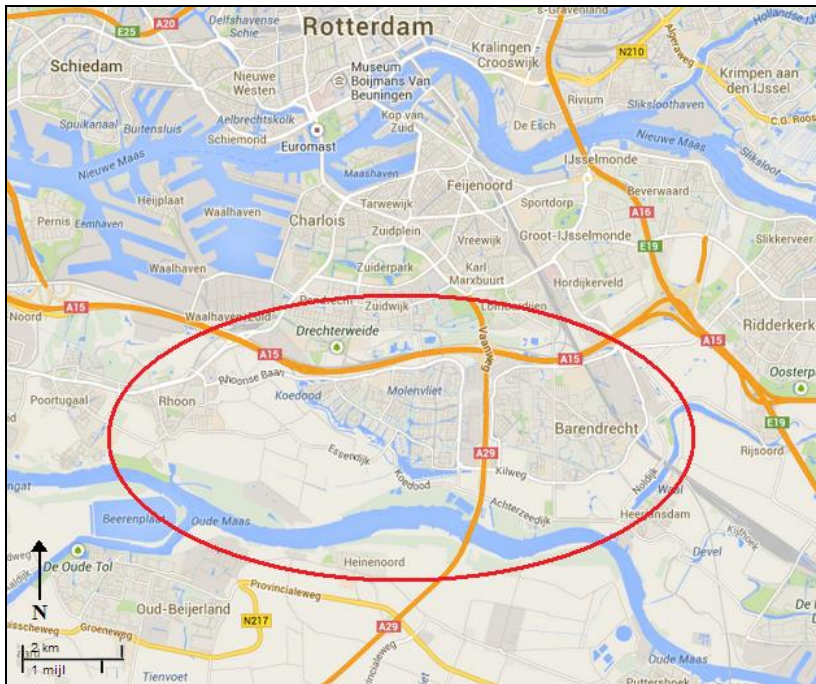
1. Inleiding

In de gemeenten Rotterdam, Albrandswaard en Barendrecht staat een ontwikkelingsproject op het programma ter verbetering van de waterkwaliteit en waterkwantiteit. Het gebied moet in de toekomst fungeren als waterbuffer. Daartoe behoren het Zuiderpark, het Zuidelijk Randpark, het Buitenland, de Koedoodzone en de Zuidpolder. Momenteel is het gebied hoofdzakelijk agrarisch en stadspark. De plannen zijn om dit om te vormen tot één groot watersysteem met ruimte voor zowel recreatie als natuurwaarden. Om de ontwikkelingen op het gebied van vogels in beeld te kunnen brengen is er een monitoring opgezet in opdracht van ARK Natuurontwikkeling in samenwerking met de lokale natuurvereniging Albrandswaards Landschap.

De resultaten van deze monitoring worden beschreven in dit rapport. In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het projectgebied en de daartoe behorende drie deelgebieden. In hoofdstuk 3 worden de materialen en methoden besproken. In hoofdstuk 4 worden de resultaten weergegeven. Omdat dit pas het tweede jaar is van de monitoring, kunnen er nog geen conclusies worden getrokken over ontwikkelingen in de vogelpopulatie.

2. Gebiedsbeschrijving

Het projectgebied ligt op het eiland IJsselmonde in de gemeenten Albrandswaard en Barendrecht (Figuur 1). Hier bevinden zich enkele groengebieden bestaande uit agrarisch cultuurgebied en recent omgevormd natuurgebied. Het projectgebied is opgedeeld in drie deelgebieden: de polder het Buitenland in Rhoon, de Koedoodzone in Rhoon en de Zuidpolder in Barendrecht. Deze deelgebieden worden in de volgende paragrafen besproken.

Figuur 1. Ligging projectgebied (Google Maps).

2.1 – Buitenland

De polder Het Buitenland ligt ten zuidoosten van Rhoon (Figuur 2). In deze polder vindt voornamelijk intensieve akkerlandbouw plaats en zijn enkele percelen Engels raaisgrasland te vinden. De percelen worden veelal begrenst door sloten met een zeer steile oever. Er is nauwelijks structuur aanwezig in het gebied zoals ruigtehoekjes en braakliggende terreinen. De bermen, sloten en slootkanten worden intensief beheerd waardoor er zich nauwelijks een waardevolle vegetatie kan ontwikkelen. De in het gebied gelegen woonerven worden niet meegenomen tijdens deze vogelmonitoring.

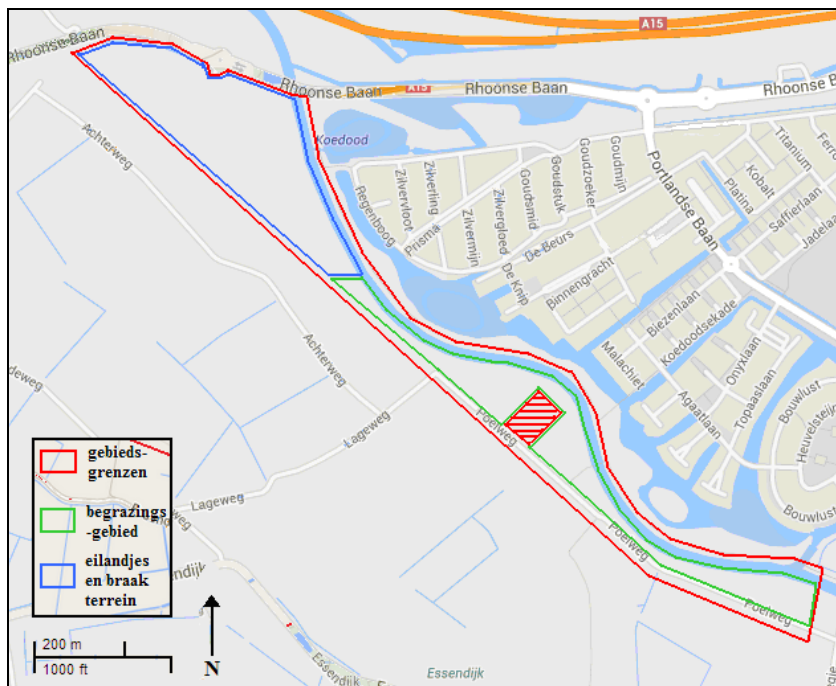

Figuur 2. Gebiedsgrenzen Buitenland (Google Maps).

2.2 – Koedoodzone

De Koedoodzone is gelegen aan de oostkant van gemeente Albrandswaard tegen de wijk Portland (Figuur 3). Het gebied heeft een open karakter en ligt over de gehele lengte langs een brede sloot, de Koedood.

De groenstrook aan de westoever maakt onderdeel uit van de Klimaatbuffer IJsselmonde van ARK Natuurontwikkeling. Aan de oostzijde wordt het gebied begrenst door Portland, aan de westzijde door de polder het Buitenland van Rhoon. De oever van de Koedood loopt langzaam op waardoor er zich een oevervegetatie kan ontwikkelen. In het zuidelijke en centrale deel van het gebied staan enkele bosschages van bomen en struiken. Hier wordt het gebied sinds het voorjaar van 2012 begraasd door Schotse Hooglanders. In het noordelijke deel bevinden zich sinds het najaar van 2012 enkele pas gegraven eilandjes en een braakliggend terrein. Het in het gebied gelegen woonerf wordt niet meegenomen tijdens deze vogelmonitoring.

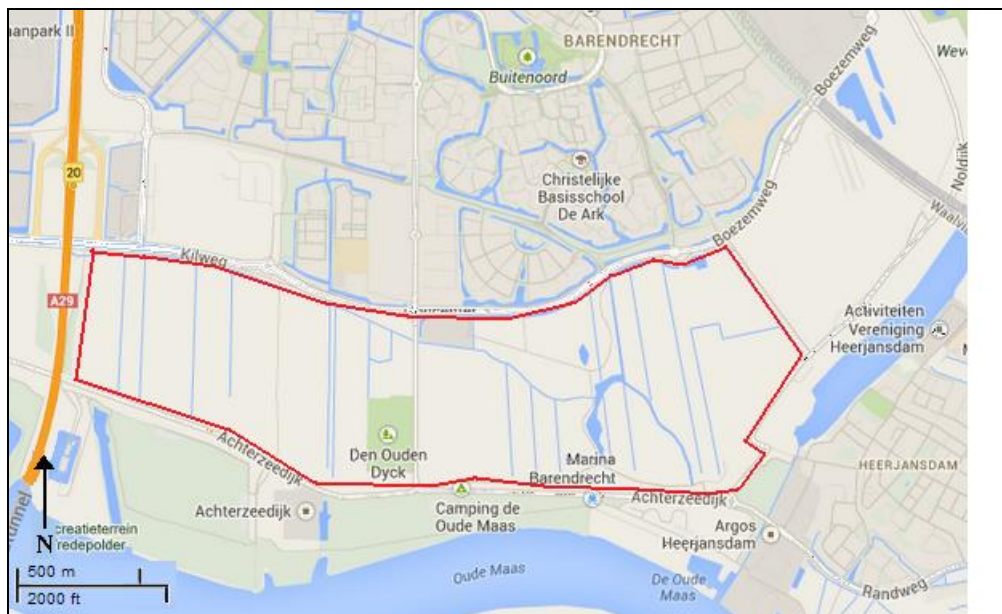

Figuur 3. Gebiedsgrenzen Koedood (Google Maps).

2.3 – Zuidpolder

De Zuidpolder is gelegen aan de zuidkant van Barendrecht (Figuur 4). De polder bestaat uit twee delen. Het westelijk deel is in 2012 omgevormd tot natuurgebied met plassen en ruigte. Het oostelijk deel bestaat uit agrarisch gebied met voornamelijk akkerbouw en hier en daar wat structuur in de vorm van bosschages en ruigtes.

De in het gebied gelegen woonerven en het kerkhof worden niet meegenomen tijdens deze vogelmonitoring.

Figuur 4. Gebiedsgrenzen Zuidpolder (Google Maps).

3. Methode

Rond het eerste weekend van de iedere maand zijn in de drie deelgebieden alle gebiedsgebonden vogels geteld. Voor aanvullende waarnemingen is gebruik gemaakt van extra gebiedsbezoeken en de website <http://www.waarneming.nl>.

Deze methode wordt jaarlijks herhaald. Hiermee ontstaat een gedetailleerd overzicht van de aantallen en soorten die voorkomen in het projectgebied. Op lange termijn kunnen er ook conclusies worden getrokken over de populatieontwikkelingen.

4. Resultaten

In totaal zijn er 122 vogelsoorten waargenomen in het projectgebied (Bijlage 1). In polder het Buitenland, de Koedoodzone en de Zuidpolder zijn respectievelijk 80, 81 en 102 soorten waargenomen. Hieronder vallen voornamelijk algemene(re) soorten. De schaarse en zeldzame soorten worden hieronder besproken.

Baardman

Zuidpolder: Van 29 januari t/m 1 maart enkele exemplaren in het westelijk deel (max. 4 ex. gelijktijdig waargenomen) (Diverse waarnemers).

Beflijster

Koedoodzone: Op 2 april één exemplaar in het zuidelijk deel (C. Jacobs).

Georde fuut

Zuidpolder: Op 20 september één exemplaar in de grote wateren in het westelijk deel (P. Gouman).

Groenpootruiter

Zuidpolder: Op 30 april één exemplaar in het westelijk deel (P. Gouman).

Grote lijster

Buitenland: Op 3 februari één exemplaar nabij de boomgaard aan de Achterweg (P. Gouman).

IJsvogel

Buitenland: Op 8 oktober één exemplaar langs de Oudeweg (A. Grootegoed).

Koedoodzone: Op 5 september één exemplaar in het noordelijk deel (N. Godijn).
Op 11 november één exemplaar in het centrale deel nabij het woonerf (Vogelwerkgroep Zwijndrechtse Waard).

Zuidpolder: Van half oktober t/m december één exemplaar, zowel in het westelijk als in het oostelijk deel (Diverse waarnemers).

Kerkuil

Buitenland: In november 2013 is er een nestkast met webcam geplaatst in de Zegenpolder. Jaarrond zijn hier met enige regelmaat één à twee exemplaren aanwezig. Begin april begonnen de uilen met een broedsel, waarna er in juli 2014 zes jongen zijn uitgevlogen.

Kleine zilverreiger

Zuidpolder: Op 14 oktober 2 exemplaren, op 23 oktober één exemplaar in het westelijk deel (Diverse waarnemers).

Nonnetje

Zuidpolder: Van 29 november t/m 8 december één exemplaar aanwezig in het westelijk deel (Diverse waarnemers).

Paapie

Koedoodzone: Van 21 t/m 23 april één exemplaar aanwezig in het noordelijk deel (N. Godijn & P. Gouman).

Buitenland: Op 5 september twee exemplaren aanwezig in de Portlandpolder langs de Schenkeldijk (N. Godijn).

Pijlstaart

Zuidpolder: Van 20 januari t/m 21 maart maximaal twee exemplaren aanwezig rond de Kleine Duiker (Diverse waarnemers).

Purperreiger

Zuidpolder: Op 18 juni één exemplaar in het oostelijk deel (R. Cornelisse).

Roodborsttapuit

Buitenland: Van 11 februari t/m 6 april twee exemplaren (paartje) in de Portlandpolder langs de Veerweg, op 4 augustus ook op deze locatie (Diverse waarnemers).

Op 9 november nabij de Koedood langs de Poelweg (A. De Baerdemaeker).

Koedoodzone: Van 27 maart t/m 12 oktober een broedpaar in het noordelijk deel (twee jongen grootgebracht) (Diverse waarnemers).

Zuidpolder: Gedurende het voor- en najaar maximaal 4 exemplaren in het westelijk deel (Diverse waarnemers).

Spotvogel

Zuidpolder: Op 15 juni één exemplaar langs de Kleine Duiker (T. Briggeman).

Sprinkhaanzanger

Zuidpolder: Van 25 t/m 30 april één zingend exemplaar in het westelijk deel, op 11 juli ook op deze locatie (P. Gouman & S. Poley).

Wielewaal

Koedoodzone: Op 10 mei één zingend exemplaar in het centrale deel (Gebr. Bossenbroek).

Zomertaling

Zuidpolder: Op 25 maart twee exemplaren (paar) aanwezig langs de Kleine Duiker (P. Gouman).

Zwarte ruiter

Zuidpolder: Op 15 en 16 april één exemplaar aanwezig in het westelijk deel (P. Gouman).

Zwartkopmeeuw

Zuidpolder: Op 5 april één exemplaar opvliegend in het westelijk deel (S. Poley)

Soorten die in 2014 voor het eerst werden waargenomen:

Boompieper	Nonnetje
Boomvalk	Oeverzwaluw
Braamsluiper	Ransuil
Geoorde fuut	Spotvogel
Heggenmus	Sprinkhaanzanger
Kleine zilverreiger	Zwarte ruiter

Soorten die wel in 2013, maar niet in 2014 zijn waargenomen:

Blauwe kiekendief	Krombekstrandloper
Bosruiter	Patrijs
Hop	Temmincks strandloper

Bijlagen

Bijlage 1. Vogelmonitoring Midden-IJsselmonde 2014.

	Buitenland	Koedood	Zuidpolder
Aalscholver	x	x	x
Baardman			x
Beflijster		x	
Bergeend			x
Blauwborst		x	x
Blauwe reiger	x	x	x
Boerenwaluw	x	x	x
Bokje			x
Boomkruiper	x		
Boompieper		x	
Boomvalk	x		x
Bosrietzanger		x	x
Braamsluiper			x
Brandgans			x
Bruine kiekendief	x	x	x
Buizerd	x		x
Dodaars			x
Ekster	x	x	x
Fazant	x	x	x
Fitis		x	x
	Buitenland	Koedood	Zuidpolder
Fuut		x	x
Gaai	x	x	x
Gele kwikstaart	x	x	x
Geoorde fuut			x
Gierwaluw	x	x	x
Grasmus	x	x	x
Graspieper	x	x	x
Grauwe gans	x	x	x
Groene specht	x	x	x
Groenling	x	x	x
Groenpootruiter			x
Grote bonte specht	x	x	
Grote Canadese gans	x	x	x
Grote gele kwikstaart	x		
Grote lijster	x		
Grote zilverreiger	x	x	x
Havik	x		
Heggenmus	x	x	
Holenduif	x	x	x
Houtduif	x	x	x
	Buitenland	Koedood	Zuidpolder
Huisbus		x	x
Huiswaluw	x		x
IJsvogel	x	x	x
Kauw	x	x	x
Keep		x	
Kerkuil	x		

Kievit	x	x	x
Kleine karekiet	x	x	x
Kleine mantelmeeuw	x		x
Kleine plevier		x	x
Kleine zilverreiger			x
Kluut			x
Kneu	x	x	x
Knobbelzwaan	x	x	x
Koekoek	x	x	x
Kokmeeuw	x	x	x
Kolgans	x		x
Koolmees	x	x	x
Koperwiek	x	x	x
Krakeend	x	x	x
	Buitenland	Koedood	Zuidpolder
Kramsvogel	x	x	
Kuifeend	x	x	x
Meerkoet	x	x	x
Merel	x	x	x
Nijlgans	x	x	x
Nonnetje			x
Oeverloper		x	
Oeverzwaluw		x	
Paapje	x	x	
Pijlstaart			x
Pimpelmees	x	x	x
Purperreiger			x
Putter	x	x	x
Ransuil	x		
Rietgors	x	x	x
Rietzanger		x	x
Ringmus	x		x
Roek	x	x	x
Roodborst	x	x	x
Roodborsttapuit	x	x	x
	Buitenland	Koedood	Zuidpolder
Scholekster	x	x	x
Sijs		x	
Slechtvalk	x		x
Slobeend	x	x	x
Soepeend	x	x	x
Soepgans			x
Sperwer	x		x
Spotvogel			x
Spreeuw	x	x	x
Sprinkhaanzanger			x
Staartmees		x	x
Stadsduif	x		
Stormmeeuw	x	x	x
Tafeleend			x
Tapuit	x	x	x
Tjiftjaf	x	x	x

Torenavalk	x	x	x
Tuinfluitier			x
Tureluur		x	x
Turkse tortel			x
	Buitenland	Koedood	Zuidpolder
Veldleeuwerik	x		x
Vink	x	x	x
Visdief		x	x
Waterhoen	x	x	x
Waterpieper	x	x	x
Waterral	x	x	x
Watersnip		x	x
Wielewaal		x	
Wilde eend	x	x	x
Winterkoning	x	x	x
Wintertaling	x	x	x
Witgat		x	
Witte kwikstaart	x	x	x
Wulp	x		
Zanglijster	x	x	x
Zilvermeeuw	x		x
Zomertaling			x
Zwarte kraai	x	x	x
Zwarte roodstaart	x		x
Zwarte ruiter			x
Zwartkop		x	x
Zwartkopmeeuw			x
	80	81	102

Totaal 122 soorten

Xxx = schaars

Xxx = zeldzaam